

07 maart 2021

**IK BOUW OP U MJN SCHILD EN MIJN VERLOSSER
GIJ VOERT DE STRIJD, DE HULDE IS U GEWIJD**

Bijbellezing: 2 Kronieken 20

De Kronieken schrijver vertelt zo'n mooi verhaal over koning Josafat. Eigenlijk haast te mooi... Niet dat ik het niet geloof dat het zo gebeurd is hoor..., maar dan zit je vandaag de preek te lezen, met in je gedachten misschien iets geweldigs groots en lastigs in je leven waar je al jaren mee hebt te leven. Je hebt zo bijzonder veel gebeden om Gods hulp voor iets, maar je ziet geen verandering. Of misschien heb je wel geloofstwijfels en merk je heel weinig van God in je leven. Of misschien begrijp je heel veel van de wereld om je heen niet, waarom alles in deze wereld zo moet gaan... En dan lezen wij nu over koning Josafat... Hij zag een groot leger op zich af komen. Meerdere partijen hadden zich aaneengesloten om Josafat en zijn rijk te gronde te richten. Wat een angstig iets! Maar wat doet Josafat in al zijn angst? Hij gaat bidden. Hij trommelt heel het volk op om samen met hem te gaan bidden. Bij de tempel, zoals zijn over-overgrootvader Salomo ook had gedaan. En wat een prachtig, nederig gebed van Josafat. Vol van geloof. Vervolgens krijgt hij van iemand van het tempelpersoneel – een Leviet – een profetie. Zijn gebed wordt dus direct beantwoord. De Leviet profeteert: God zal voor ons strijden, wees niet bang! 'De strijd is niet aan ons, maar aan God', zo zegt deze Leviet heel te the point. En heel het volk begint God te loven en te danken. ... De volgende morgen gaat het leger op weg naar de vijand. Koning Josafat spreekt hen toe: 'wees niet bang, vertrouw op de Heere, jullie God, dan zullen jullie standhouden'. En het leger gaat zingend de strijd tegemoet. Letterlijk, want een heel korps van zangers gaat voor het leger uit, psalmen zingend. En wat gebeurt er? Zij hoeven niet eens te vechten! Want de vijand – die legers van die drie volken die zich aaneengesloten hadden om Josafat en zijn volk te gaan vernietigen – die drie legers krijgen onderling ruzie. Ze gaan elkaar te lijf! Koning Josafat en zijn klaarstaande leger hoeven alleen maar te kijken en te wachten... en ze kunnen de oorlogsbuit vervolgens gewoon oprapen, als de drie legers elkaar hebben uitgemoord. En na deze glanzende overwinning met een overweldigende oorlogsbuit gaat men zingend weer naar Jeruzalem, om God in de tempel te danken... Zo mooi! Zo'n mooi verhaal!

Maar daar zit je dan, misschien wel met angst of spanning in je lijf. Want bij jou gaat het niet zo mooi als bij Josafat. Daar zit je dan deze preek te lezen, terwijl je zo graag wilt dat het anders wordt in deze tijd, maar die lichtpuntjes die wij zien zijn nog zo zwak en de ontevredenheid en onrust in de samenleving wordt steeds groter. Daar zit je dan. Werd het probleem waar je mee worstel maar vanzelf opgelost, zoals bij Josafat. Maar dat wordt het niet. Die chronische ziekte blijft. Die ruzie gaat niet over. Die pijn blijft hetzelfde. De prognoses veranderen niet. ... Ik vind het daarom best lastig om over koning Josafat te preken en die geweldige gebeurtenis die hij heeft meegemaakt. Fantastisch mooi hoe hij gelooft en bidt en vertrouwt, maar ja, het ging ook wel heel erg goed bij hem en het liep ook wel heel erg goed af..., laten wij eerlijk zijn.

Ik ga toch met u verder kijken naar koning Josafat. Want weet u, als ik mijn kritische opmerkingen aan de Kronieken schrijver had kunnen vertellen, dan zou hij misschien wel hebben geglimlacht. Want ik denk niet dat de Kronieken schrijver aan zijn lezers toent had willen vertellen dat het *altijd* zo goed en zo mooi gaat, als je op God vertrouwt. Nee, koning Josafat zelf had ook andere ervaringen opgedaan (die trouwens gedeeltelijk ook in het boek Kronieken staan). Maar juist dit verhaal, deze bijzondere geschiedenis van een koning lang geleden, kan helpen om in het nu te leven, of misschien wel te overleven. Soms heb je even zo'n prachtige geschiedenis, zo'n prachtig voorbeeld nodig als deze geschiedenis uit 2 Kronieken 20 om weer even opgescherpt te worden. Ook al weet je dat het 'toen' en het 'nu' echt niet hetzelfde zijn.

Ik zal verder nu in de preek bij drie dingen stilstaan. Ik volg daarmee zo ongeveer de lijn van het verhaal. Eerst kijken wij naar Josafat. Daarna luisteren wij nog een keer, maar dan met nog meer aandacht, naar de profetie die die Leviet uitsprak, tijdens de gebedsbijeenkomst bij de tempel. En tenslotte kijken wij naar wat het volk moet doen, de mensen die Josafat had opgetrommeld, maar ook het leger dat paraat werd gemaakt. Josafat. De profetie. En wat het hele volk moest doen.

Het eerste wat wij van Josafat, de koning, horen is dat hij bang werd. Het verhaal begint dus heel menselijk. Heel voorstelbaar. Want je zou toch maar als koning de boodschap te horen krijgen dat een groot, samengesteld leger op je afkomt! Maar in één zin horen wij dat Josafat daar niet in blijft hangen: (vers 3) 'Josafat werd bevreesd... en zette zijn zinnen op om de HEERE te zoeken.' Josafat gaat in gebed. Ik denk dat hij daarmee een stap zet, die wij niet allemaal automatisch zouden zetten als eerste stap. Natuurlijk, je bidt tot God als je in nood zit. Zelfs mensen die niet-gelovig zijn gaan bidden tot God als ze in grote problemen zitten, zo is uit enquêtes gebleken. Je bidt, je roept, je zoekt. Maar bij Josafat is dat de *eerste* stap, die hij zet en dat vind ik zo mooi. Het is dus niet 'doen wat je kunt, alles proberen, alle middelen uit de kast halen' en dan daar vervolgens een zegen over vragen, nee: *eerst* God zoeken. Eerst het met Hem delen. Dus ook op dat moment, waarin je het echt niet meer weet, *Hem centraal stellen*. En dan alle keuzen maken die je moet maken en alle stappen zetten, die je moet zetten.

En hoe hij dan tot God bidt, dat vind ik ook zo mooi. Josafat looft God, hij vertelt God hoe groot God is (vers 6 en 7). En... terwijl Josafat God grootmaakt en God Zijn eigen beloften voorhoudt, maakt hij zichzelf heel klein: *'12 Onze God, zult U geen gericht over hen oefenen? In ons is immers geen kracht tegen deze grote troepenmacht die op ons af komt, en wij weten niet, wat wij moeten doen, maar op U zijn onze ogen gericht.*

Hoort u het onze premier al zeggen bij de volgende persco: 'wij weten niet wat wij moeten doen'. Maar daar heb je toch niets aan? Daar zitten wij toch niet op te wachten? Wij willen antwoorden. Wij verwachten sterk leiderschap. Wij willen iemand die overzicht heeft, die ons door die hele coronaellende heen leidt. En als er geen leiderschap wordt getoond en er geen antwoorden voor handen zijn, dan geven wij zelf die antwoorden wel op Facebook of via welke media dan ook. Hier kunnen wij niet mee leven! ... Josafat staat daar te midden van zijn volk, waar hij verantwoordelijk voor is - of misschien is hij inmiddels al geknield - en hij roept tot de hemel: 'wij weten het niet, God! Wij niet. Zij niet, die om mij heen staan. Maar ik ook niet.

'In ons is geen kracht... en wij weten niet...' Maar let op: die kwetsbaarheid van koning Josafat heeft wel een adres, of beter gezegd: een basis. Namelijk: *God*. Kwetsbaar willen zijn en durven te zijn, dat is iets anders dan altijd maar jezelf achter te stellen. Altijd jezelf kleiner en minder te vinden dan een ander. Dat is een valkuil voor mensen. Juist ook voor gelovige mensen, die in de kerk horen over onze zonden en gebreken. Nee, kwetsbaar zijn heeft te maken met *jezelf kleinmaken voor God*. Al je gebreken en falen, je machteloosheid en je hulpvragen aan God toe te vertrouwen. Op een gezonde manier kwetsbaar zijn kan alleen met God als je basis, je basisvertrouwen. En dat zie je zo mooi bij Josafat: hij maakt eerst God groot in zijn gebed – wat een prachtige lofzegging – en als vanzelf maakt hij zich vervolgens dan zelf klein: Heere, bij ons is geen kracht... en wij weten niet' Josafat verkeert niet in een identiteitscrisis, met een groot minderwaardigheidscomplex, nee, hij weet zich omringd door de grootheid en majesteit van God. Dat is echte, gezonde, kwetsbaarheid.

Maar ik geloof zeker dat, als wij ons zo kwetsbaar voor God durven op te stellen en onszelf kwetsbaar open te stellen in het contact met God..., dat dit vervolgens ook tot zegen zal zijn voor onze intermenselijke contacten. Wat is het mooi als wij ook in de gemeente naar elkaar toe kwetsbaar durven te zijn. 'Laat je niet kennen?' Juist wel! Want wij zijn gekend. Door God gekend! Wat mooi als er in onze gemeente ruimte is om met elkaar te delen wat je zwaar valt, wat je lastig vindt, waarin je jezelf tekort voelt schieten. Ik voelde mij dankbaar toen ik dit in

de afgelopen week in de gebedsapp van onze gemeente zag gebeuren, hoe gemeentelieden voorbede aan elkaar vragen voor een persoonlijke situatie, voor een werksituatie, of voor de gemeente als geheel. Ik denk dat koning Josafat ook mee zou hebben gedaan en voorbede in de app zou hebben gevraagd vanwege die dreiging die hij op zich af zag komen. Want wat een mooi voorbeeld: een koning die voor de oren van het volk tot God bidt dat hij het ook niet meer weet. Wat een sterke leider, juist vanwege zijn kwetsbaarheid. Navolgenswaardig voor ons als Ontmoetingskerk. Om ons zo samen in het gebed tot God te richten. Met elkaar. En voor elkaar. Juist ook in deze coronatijd waarin er zoveel verlegenheid om antwoorden is: 'Heere, wij – ook ik – wij weten het niet...'

En dan staat er een profeet op. Ja, eigenlijk niet eens een gediplomeerd iemand, met de juiste opleiding, kennis en goede referenties, maar gewoon iemand uit de Levieten. Jahaziël heet hij. Verder gaat zijn persoon voor ons geheel schuil achter zijn boodschap. Maar het is me toch ook een mooie boodschap, prachtig! Een geweldige bemoediging spreekt hij uit namens God: 'wees niet bang! Want niet aan u is de strijd, maar aan God.' En dan legt hij vervolgens ook uit wat koning Josafat en het leger zullen moeten gaan doen. Het blijft dus niet bij algemene, goede woorden.

De strijd is niet aan u, maar aan God... Het is ten diepste niet jouw strijd, maar het is Gods strijd! Dat vind ik zo'n bijzondere omkering van denken, daar moest ik wel even over nadenken. Het is niet aan jou, maar aan God. Wat kan zo'n gedachte-wisseling ruimte en rust en perspectief geven... Ja, Josafat moest nog wel zijn leger paraat maken. Hij moest er nog steeds gewapend op uittrekken. Hij kon niet in zijn paleis blijven zitten. Maar de strijd was ten diepste niet *zijn* strijd, maar *Gods* strijd. Zouden er ook momenten zijn waarop u dat voor uzelf of jij voor jouzelf zou kunnen zeggen? Dat je zo'n perspectiefwisseling bij jezelf zou kunnen aanbrengen? Bijvoorbeeld in je ziekte, in alles wat er op je af komt, of misschien nog zal gaan komen. Je moet keuzen maken, ervoor vechten, loslaten, vasthouden, ik weet niet wat allemaal, maar het is ten diepste niet jouw strijd, maar Gods strijd. Geef alle onzekerheden, alle open eindjes en de uitkomst in Zijn handen. ... Maar ook als je loopt met een verleden waarin je zoveel onrecht is aangedaan, als mensen over je grenzen zijn heengegaan en je niet loskomt van je woede. Geef het oordeel aan God, vertrouw erop dat Hij eens recht zal doen. Maar ook als je zou willen vergeven, maar je kunt het echt niet. Bid Jezus maar na: 'Vader, vergeef het hen - wilt U hen dan maar vergeven - want zij weten niet...' Maar ook wat betreft ons gemeente-zijn in deze tijd met alle dingen waar wij ons echt wel een beetje zorgen over maken: de strijd is niet aan ons, maar aan God. Wat kan zo iets uitspreken soms een bevrijding geven. Niet dat alles opgelost wordt. Niet dat je dan geen enkele verantwoordelijkheid meer hebt. Nee, dat heb je als mens, als christen, als kerk. De Bijbel roept ons voortdurend op tot verantwoordelijkheid, maar zij beschermt ons tegelijkertijd voor over-verantwoordelijkheid. 'Het is niet aan jou, maar aan God', zo zegt Jahaziël. Wat kan dat soms een ontspanning geven. Ruimte! Voor een kerkenraad of een los gemeentelid. Voor een vader of een moeder met een kind dat andere wegen gaat. Voor een zoon of een dochter die zich geclaimd weet door vader of moeder en zichzelf tekort voelt schieten. Voor als je in onzekerheid bent over de toekomst. Neem in handen wat je in handen kunt nemen, wat binnen je bereik is, wat tot je eigen mogelijkheden behoort. Maar verder mag je de profetie van Jahaziël ter harte nemen: 'niet aan u is de strijd, maar aan God.'

En dat bleek ten diepste met Pasen. Die woorden van die onbekende profeet Jahaziël hebben eeuwen later een vervulling gekregen, die deze Jahaziël zich denk ik nooit had kunnen voorstellen. Want met Pasen is de allergrootste strijd gestreden. Weer tegen een driekoppige vijand. Nu niet drie volken die Josafat belaagden, maar een strijd de zonde, de duivel en de dood die deze wereld probeerden te overmeesteren. En wat was ook deze driekoppige vijand bijzonder dichtbij. En wij, ja, wij staan net zoals Josafat, totaal machteloos. Ja, je moet vechten. Je moet wel wat doen. Je moet vechten tegen de zonde. Tegen

de duivel. Tegen de dood. Maar we weten eigenlijk al dat de strijd bij voorbaat verloren is. Die machten hebben al zoveel op de wereld in hun greep gekregen. Maar met Pasen bleek opnieuw en nu ten volle: de strijd is niet aan ons, maar aan God. Want op het moment dat de vijand echt recht tegenover stond... vielen Petrus, Johannes en Jakobus in slaap in de hof van Getsemané... en sloegen bij de gevangenneming van Jezus alle leerlingen op de vlucht... en ging Petrus vervolgens glashard ontkennen dat hij bij het andere kamp hoorde... er was zelfs een van de discipelen tot het leger van de vijand overgegaan, Judas. Jezus moest helemaal alleen de strijd strijden. Toen Hij gekruisigd werd, stonden Zijn vrienden en volgelingen erbij. Maar zij konden er niet bij. Zij konden niets. Zie hoe Jezus lijdt voor mij... Hier met Pasen blijkt hoe zeer die profetische woorden waarheid zijn geweest: de strijd is aan God! En God heeft de strijd voor ons gestreden. En Hij heeft de overwinning behaald. Er was helemaal niets van ons bij. Gelukkig niet, want dat zal altijd een onzekere factor zijn gebleven in het geheel. Helemaal niets van ons. 100 procent genade. Maar daarom ook 100 procent werkelijkheid: het is volbracht! Het is niet aan ons, maar aan God. Ik mag bij God horen, ik mag door Jezus Zijn kind zijn, ik mag voor eeuwig zeker zijn, eeuwig leven... want de strijd hoeft niet gestreden te worden door mij, maar is gestreden voor mij... door God, door Zijn Zoon.

Josafat bidt: 'Heere, in ons is geen kracht... en wij weten niet wat wij moeten doen.' Jahaziël profeteert vervolgens: de strijd is niet aan u, maar aan God'. En wat moeten wij dan doen, als wij zo kwetsbaar zijn en het niet weten en als het ten diepste niet onze strijd is?' Wat blijft er dan nog over?

Nou, een biddag houden. Woensdag gaan wij dat weer doen. Samen bidden als gemeente, als Ontmoetingskerk. Josafat had ook boden het land door kunnen sturen met de oproep: 'bidt thuis om redding voor ons land', maar nee, blijkbaar moest het volk bij elkaar komen, eenparig bidden... blijkbaar moest dat hier rond die tempel gebouwd door zijn over-overgrootvader gebeuren... ja, inclusief vrouwen en kinderen, zo staat er bij geschreven. Je zou je af kunnen vragen: 'wat hebben die kinderen en die jongeren eraan, is het wel iets voor hen, begrijpen zij wel alles?' Nou, reken maar dat het wat doet met kinderen en jongeren als zij meemaken dat een hele gemeente samen bidt, samen in gebed is tot God en zich zo kwetsbaar opstelt richting God en zo vol vertrouwen is op God.

Josafat riep zijn volk op om met zijn ingestelde biddag naar de tempel te komen. Ik vind het wel heftig hoor: als de vijand voor de deur staat, al met één been binnen is gestapt, om dan een dienst te gaan beleggen in Jeruzalem. Is het daar dan wel het moment voor, koning? Kan je niet beter...? Nee, blijkbaar niet. Die gebedssamenkomst gaat voor alles.

En wat moet het volk nog meer doen? Muziek gaan maken. Gaan zingen. Er moet een korps zangers voor de troepen uitlopen, letterlijk en figuurlijk, en onderweg zingen 'Loof de HEERE, want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig'. Ik las van iemand die bij deze tekst had gezegd: 'je zou maar zo'n zanger zijn geweest... Kan je het je voorstellen dat je zo al zingend op die overmachtige vijand afgaat, waartegen je totaal niet opgewassen bent?'

Het volk hoefde niets te doen, maar ik zie haar voortdurend in beweging: het volk staat voor God, staan uit plechtig eerbetoen, maar ook in gesprek met God met verwachting. Het volk knielt vervolgens voor God, zo klein maakte zij zichzelf en zo groot maakte zij God. En het volk gaat de volgende dag zingend de strijd tegemoet. Niet omdat alles altijd wel goedkomt, nee. Dat niet. Maar wel omdat het niet aan hen is, de strijd is aan God. En de uiteindelijke strijd is met Pasen beslist, zo mogen wij er in deze lijdensweken achteraan zeggen.

Zullen wij in deze lijdensweken met Josafat en zijn volk meedoen? Als een kwetsbare gelovige biddend onszelf kleinmaken, God grootmaken... en zingen...tot de overwinning met Pasen gevierd zal worden.